V. E. Kurapka, H. Malewski, S. Matulienė, I. Tamelė

KRIMINALISTIKOS TECHNIKA IR TECHNOLOGIJOS

MOKOMASIS METODINIS LEIDINYS SAVARANKIŠKAM DARBUI

MRU
Mykolo Romerio universitetas

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
VIEŠOJO SAUGUMO AKADEMIJA

V. E. Kurapka, H. Malewski, S. Matulienė, I. Tamelė

KRIMINALISTIKOS TECHNIKA IR TECHNOLOGIJOS

MOKOMASIS METODINIS LEIDINYS SAVARANKIŠKAM DARBUI

Mykolo Romerio universitetas
_____
(fakultetas)

_____ studijos
(nuolatinės/ištęstinės)

_____ kursas _____ grupė

_____
(Vardas, Pavardė)

Vilnius 2024

Recenzavo:

Prof. dr. Eglė Bilevičiūtė, Mykolo Romerio universiteto Teisės mokyklos Viešosios teisės instituto profesorė.
Rasa Tamošiūnaitė, Lietuvos teismo ekspertizės centro vyriausioji ekspertė, laikinai einanti dokumentų ekspertizių skyriaus vedėjo pareigas.

Aprobuota:

Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo akademijos tarybos 2024 m. liepos 2 d. posėdžio nutarimu Nr.10-293.

Visos knygos leidybos teisės saugomos. Ši knyga arba kuri nors jos dalis negali būti dauginama, taisoma arba kitu būdu platinama be leidėjo sutikimo.
Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale „ibiblioteka.lt“.

ISBN 978-609-488-073-5 (Elektroninis)
ISBN 978-609-488-074-2 (Spausdintinis)
©Mykolo Romerio universitetas, 2024
©Autorių kolektyvas, 2024

PRATARMĖ

Leidinio paskirtis – padėti studentams įtvirtinti gautas žinias, ugdyti praktinį mokėjimą savarankiškai taikyti kriminalistinius būdus ir priemones, sudaryti pagrindą kriminalistiniams įgūdžiams atsirasti bei padėti dėstytojams stebėti studentų pažangą, vertinti jų gebėjimus ir tam tikras žinias. Tai įrankis, leidžiantis sėkmingiau realizuoti studijuojamo dalyko programą, vadovaujantis studentų pasiekimų standartais. Rengiant teisininkus ir ypač teisininkus pagal programos specializaciją „Teisė ir kriminalistika“, labai svarbu suteikti jiems žinių, ką jie turi mokėti ir žinoti, ne tik tirdami nusikaltimus, kuomet būtina surasti, apsaugoti, tinkamai užfiksuoti ir paimti nusikaltimo vietoje likusius pėdsakus, bet ir dirbdami kitose teisininkų praktinės veiklos srityse.

Darbas sudarytas pagal kriminalistikos technikos ir technologijų dalyko programą ir yra skirtas Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo akademijos studentams. Šis leidinys gali būti panaudojamas ir kitų dalykų studijų procese. Jis leis patikrinti visų pagrindinių temų žinias, gebėjimą jas taikyti savarankiškai, padės tobulinti mokymo procesą.

Atsižvelgiant į kelių dešimtmečių patirtį naudojant studijų procese kriminalistikos praktikumus, šis savarankiškam darbui skirtas mokomasis metodinis leidinys (toliau – Praktikumas) yra patobulintas, atsižvelgiant ne tik į šiuolaikinio mokslo išsivystymo lygį, informacinių ir kitų technologijų diegimą į kasdieninę teisėsaugos pareigūnų, ekspertų ar privačių detektyvų veiklą, būsimo darbo praktinius reikalavimus, bet ir studentų pageidavimus.

Mes tikimės, kad šis savarankiškai atliekamas darbas bus naudingas ne tik įsisavinant kriminalistikos technikos ir technologijų dalyką, bet ir bus naudingas tiek būsimojoje praktinėje veikloje, tiek gyvenimo situacijose.

Sudarytojai

Metodiniai patarimai

Šis kriminalistikos praktikumas skirtas teorinėms žinioms įtvirtinti, praktiniams įgūdžiams ugdyti, patikrinti, kaip studentas įsiminė kriminalistikos technikos ir technologijų kurso paskaitas ir pratybas.

*Pagrindinė šio praktikumo idėja yra susieta su būtinumu **savarankiškai** atlikti tam tikrus veiksmus apžiūrint, klasifikuojant, aprašant, fotografuojant tam tikrus pėdsakus ir kitus kriminalistiškai svarbius objektus, įvertinti tam tikrų pėdsakų ir objektų požymius ir net spręsti tam tikrus diagnostinius ir identifikacinius uždavinius.*

Studentai praktines užduotis atlieka seminarų metu Mykolo Romerio universiteto patalpose. Kai kurios užduotys gali būti atliekamos savarankiškai kaip namų darbai, pvz. atsakymas į teorinius klausimus, schemų braižymas, seminaro metu praktinių užduočių rezultatų dokumentavimo pabaigimas, individualių užduočių atlikimas.

Kiekvieno užsiėmimo metu dėstytojas konkretizuoja užduotis, kurias kitam kartui privalo atlikti studentas.

Individualią užduotį kiekvienam studentui skiria dėstytojas.

Atsakymai į užduotis turėtų būti išsamūs ir argumentuoti. Jei reikalaujama, užduotyje, prie užduoties sprendimo, pridedami planai, schemos, fotolentelės ir kiti priedai, parengti pagal kriminalistinių ir procesinių dokumentų rengimo reikalavimus. Pateikiant pagrindines sąvokas, braižant schemas, įkeliant nuotraukas ar kitą informaciją, panaudotą užduočiai spręsti - būtina nurodyti jų šaltinį.

Praktikumas turėtų būti išspręstas ir užpildytas savarankiškai, pilna apimtimi. Atlikus visas užduotis, praktikumas nustatytu laiku pateikiamas seminarų dėstytojams patikrinti ir įvertinti.

Šis ženkliukas žymi savarankiškam darbui skirtas užduotis. Jas galite atlikti bet kuriuo laiku.

Šis ženkliukas žymi užduotis pildomas ranka.

TURINYS

I. KRIMINALISTIKOS TECHNIKA..... 6 psl.

II. KRIMINALISTINIS VAIZDO FIKSAVIMAS..... 8 psl.

III. MOKSLAS APIE PĖDSAKUS..... 14 psl.

1. Homeoskopija..... 15 psl.

2. Mechanoskopija..... 27 psl.

3. Mikroobjektai..... 31 psl.

4. Transporto trasologija..... 34 psl.

IV. KRIMINALISTINĖ GINKLOTYRA..... 39 psl.

V. KRIMINALISTINĖ DOKUMENTOTYRA..... 50 psl.

VI. KRIMINALISTINĖ RAŠTOTYRA..... 57 psl.

VII. KRIMINALISTINĖ HABITOSKOPIJA..... 70 psl.

VIII. KRIMINALISTINĖ REGISTRACIJA..... 73 psl.

IX. KITOS KRIMINALISTIKOS TECHNIKOS ŠAKOS..... 78 psl.

X. ŠIUOLAIKINĖS TECHNOLOGIJOS IR JŲ TAIKYMAS TIRIANT NUSIKALSTAMAS VEIKAS..... 84 psl.

XI. PAGRINDINĖS EKSPERTINĖS KRIMINALISTINĖS INSTITUCIJOS: FUNKCIJOS IR ŠIUOLAIKINIŲ TECHNOLOGIJŲ PANAUDOJIMO GALIMYBĖS..... 87 psl.

XII. INDIVIDUALIOS UŽDUOTYS..... 90 psl.

XIII. STUDENTO ATLIKTŲ DARBŲ ĮVERTINIMAS..... 98 psl.

XIV. REKOMENDUOJAMA IR SIŪLOMA UŽDUOČIŲ ATLIKIMUI LITERATŪRA..... 99 psl.

I. KRIMINALISTIKOS TECHNIKA

1. Nubraižykite kriminalistikos technikos, kaip kriminalistikos mokslo dalies, sistemos schemą.

2. Nubraižykite kriminalistikoje taikomų metodų schemą.

II. KRIMINALISTINIS VAIZDO FIKSAVIMAS

3. Nubraižykite kriminalistinio vaizdo fiksavimo sistemos schemą.

4. Nubraižykite fiksuojamosios fotografijos metodų schemą.

5. Nubraižykite tiriamosios fotografijos metodų schemą.

6. Maisto prekių parduotuvėje buvo įvykdytas įsilaužimas. Nusikaltėliai pateko į ją, išlaužę dvi lentas pagalbinės patalpos galinėje sienoje. Parduotuvė įsikūrusi dviejų kaimo gatvių sankirtos kampe. Priekinė parduotuvės pusė su prekybos vitrina ir prekystaliu nukreipta į vieną gatvę. Kairė pusė su įėjimu, žiūrint iš vitrinos pusės, nukreipta į kitą gatvę. Parduotuvės sklypo teritorija, iš parduotuvės galo ir dešinės pusės, apsodinta medžiais. Iš abiejų parduotuvės pusių yra tvora. Parduotuvės plotas 2x3 m, skirtas tik vienam pardavėjui. Ant vieno stovo su vyno ir degtinės gaminiais chaotiškai sukrauti buteliai, ant kitų - prekės stovi tvarkingai. Ant grindų guli du sudaužyti vyno buteliai. Sudaužytų butelių kakleliai su aštriais kraštais guli ant grindų. Siauroje ir ilgoje pagalbinėje patalpoje ant grindų išsibarstę tuščios dėžės ir buteliai. Prie sienų yra statinės ir neatidarytos dėžės. Toje vietoje, kur pagalbinės patalpos sienoje buvo nuplėštos lentos, yra keli ryškūs įsilaužimo pėdsakai. Du avalynės pėdsakų takeliai veda nuo įsilaužimo vietos į sklypo gilumą per sniego pusnis.

a. *Nurodykite šios įvykio vietos fotografavimo metodus ir būdus.*

b. Įvardinkite ir trumpai apibūdinkite šios įvykio vietos apžiūros metu daromas nuotraukų rūšis.

c. *Susimodeliuokite pagal pateiktą (gali būti šiek tiek pakeistos detalės) ar savo sugalvotą fabulą įvykio vietą ir nufotografuokite visus, jūsų manymu, reikalingus objektus, laikydamiesi kriminalistinės fotografijos reikalavimų. Pateikite sudarytą foto lentelę pagal nustatytus reikalavimus.*

7. Nufotografuokite asmenį pagal atpažįstamosios fotografijos taisykles, tame tarpe - visu ūgiu ir nuotraukas įklijuokite žemiau. Rekomenduojamas nuotraukų dydis 9x13 cm.

Savarankiškai peržiūrėti video įrašus:

Pirštų pėdsakų fotografavimas: https://youtu.be/7P8aUlN2Qzg
Avalynės pėdsakų fotografavimas: https://youtu.be/1nB5SeZUhtA

III. MOKSLAS APIE PĖDSAKUS

8. Nubraižykite pėdsakų rūšių klasifikacijų schemą pagal jų susidarymo mechanizmą.

1. HOMEOSKOPIJA

9. Nubraižykite schemoje rankų pėdsakų rūšių klasifikacijas.

10. Kovo 22 d., apie 7:30 val. Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas gavo pranešimą apie įsilaužimą į butą adresu Vokiečių gatvė Y. Atvykusi tyrimo grupė nustatė, kad padaryta vagystė iš buto Nr. X. Iš buto dingo du paveikslai nuo sienos, mobilusis telefonas ir skaitmeninė kamera. Nusikaltėliai įėjo į butą, išlaužę durų spyną, perėję koridorių pateko į svetainę ir miegamąjį. Tyrėjas davė įvykio tyrime dalyvaujančiam kriminalistui specialistui užduotį surasti ir paimti rankų pėdsakus.

a. Nurodykite rankų pėdsakų aptikimo būdus ir priemones pagal pateiktą situaciją.

b. *Išvardinkite ir trumpai apibūdinkite žmogaus rankų pėdsakų suradimo, fiksavimo ir paėmimo būdus.*

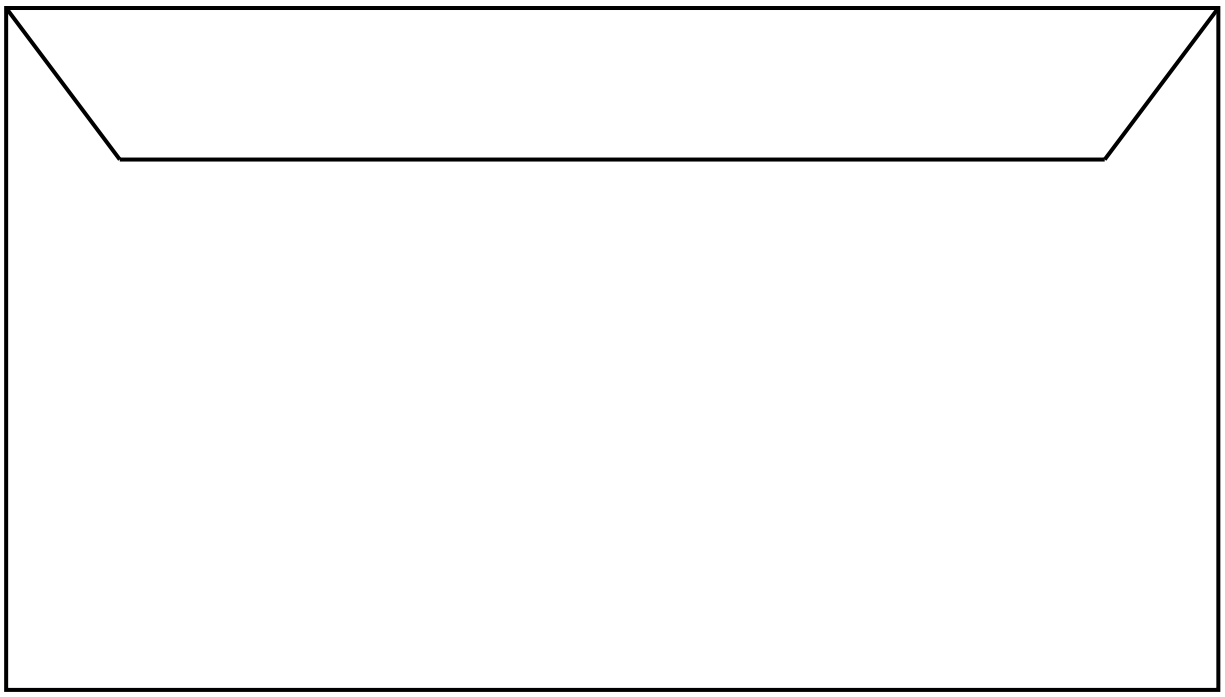
Informacija 1: Tiriant baudžiamąją bylą dėl įvykdytos vagystės buvo sulaikytas ir daktiloskopuotas įtariamasis pil. X.

c. Pateikite savo užpildytą daktiloskopinę kortelę.

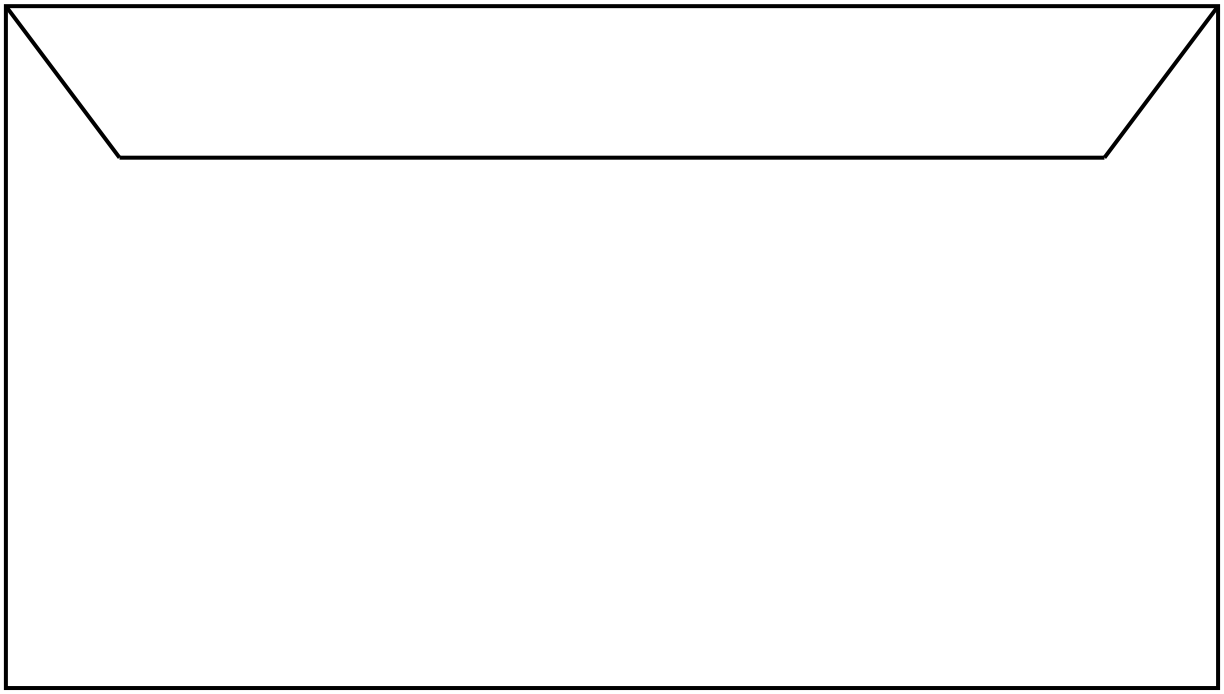
d. Įkelkite iš savo daktiloskopinės kortelės smiliaus atspaudą, padidinkite jį ir nustatykite savo smiliaus papiliarinio rašto tipą ir rūšį, pažymėkite ant savo piršto atspaudo bendruosius ir individualiuosius papiliarinio rašto požymius.

e. Nurodykite požymius, naudojamus apibūdinant, kokia ranka ir kuriuo pirštu buvo paliktas pėdsakas.

11. Išryškinkite ant tamsaus paviršiaus paliktus rankų pėdsakus, juos užfiksuokite ir surašykite protokolo fragmentą. Pateikite klausimus objektų tyrimui (ekspertizei), turint omenyje įvykio vietos informaciją. Daktiloskopinę plokštelę su išryškintu pėdsaku pateikite voke (nuskenuokite arba nufotografuokite) su paaiškinančiais užrašais ir kitais būtinais rekvizitais.

12. Išryškinkite ant šviesaus paviršiaus paliktus rankų pėdsakus, juos užfiksuokite ir surašykite protokolo fragmentą. Pateikite klausimus objektų tyrimui (ekspertizei), turint omenyje įvykio vietos informaciją. Daktiloskopinę plokštelę su išryškintu pėdsaku pateikite voke (nuskenuokite arba nufotografuokite) su paaiškinančiais užrašais ir kitais būtinais rekvizitais.

13. Nurodykite pagrindines lavonų daktiloskopavimo taisykles.

14. Pateikite savo cheiloskopinio pėdsako nuotrauką, ir nurodykite objektus ant kurių dažniausiai aptinkami tokie pėdsakai, suformuluokite klausimus ekspertams.

15. Kovo 9 d. Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas gavo pranešimą apie vagystę iš parduotuvės Lytos kaime. Atvykęs į įvykio vietą, tyrėjas po vienu iš parduotuvės pastato langų iš lauko pusės rado nepilną bato pado pėdsaką. Apžiūrint įvykio vietą, patalpos viduje po tuo pačiu parduotuvės langu buvo rastas dar vienas gerai matomas avalynės pėdsakas.

a. Pasidarykite ir užfiksuokite paviršinį ir įspaustinį avalynės pado pėdsaką. Pateikite užfiksuotų pėdsakų nuotraukas (rekomenduojamas nuotraukų dydis 9x13 cm). Po nuotraukomis turi būti nurodyta kas užfiksuota nuotraukoje.

b. Surašykite protokolo fragmentą apie įspaustinį avalynės pėdsaką.

c. Sumodeliuokite paviršinį bato pado pėdsaką ir nustatykite apytikslį palikusio asmens ūgį.

d. Pateikite klausimus trasologiniam objektų tyrimui (ekspertizei), turint omenyje įvykio vietos informaciją.

Informacija 1: Toliau ištyrus įvykio vietą, buvo rastas avalynės pėdsakų takelis, vedantis į pil. C. gyvenamąjį namą.

e. Pasidarykite eksperimentinį ar suraskite avalynės pėdsakų takelį ir nufotografuokite jį, laikantis kriminalistinės fotografijos taisyklių. Fotonuotrauką pateikite žemiau.

f. Remiantis jūsų padaryta nuotrauka, sudarykite avalynės pėdsakų takelio schemą, nurodykite ir išmatuokite pagrindinius takelio elementus.

g. Aprašykite santykį tarp žmogaus judėjimo tempo ir pėdsakų susiformavimo mechanizmo.

h. Nurodykite požymius, pagal kuriuos galima nustatyti žmogaus judėjimo kryptį.

16. Nufotografuokite savo bato padą, įkelkite nuotrauką žemiau ir pažymėkite pado elementus, naudodami „Kriminalisto žinyne“ vartojamus pavadinimus bei nurodykite savo bato pado bendruosius ir individualiuosius požymius.

2. MECHANOSKOPIJA.

17. Liepos 22 d., 7.30 val., Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas gavo pranešimą apie buto vagystę adresu Vokiečių gatvė, Nr. X. Atvykusi tyrimo grupė nustatė, kad vagystė įvykdyta iš buto Nr. 44, išlaužus durų spyną. Įvykio vietoje buvo rasti du ryškūs įrankio įspaustiniai pėdsakai, taip pat nedidelis laužtuvas su „TTK“ įspaudu.

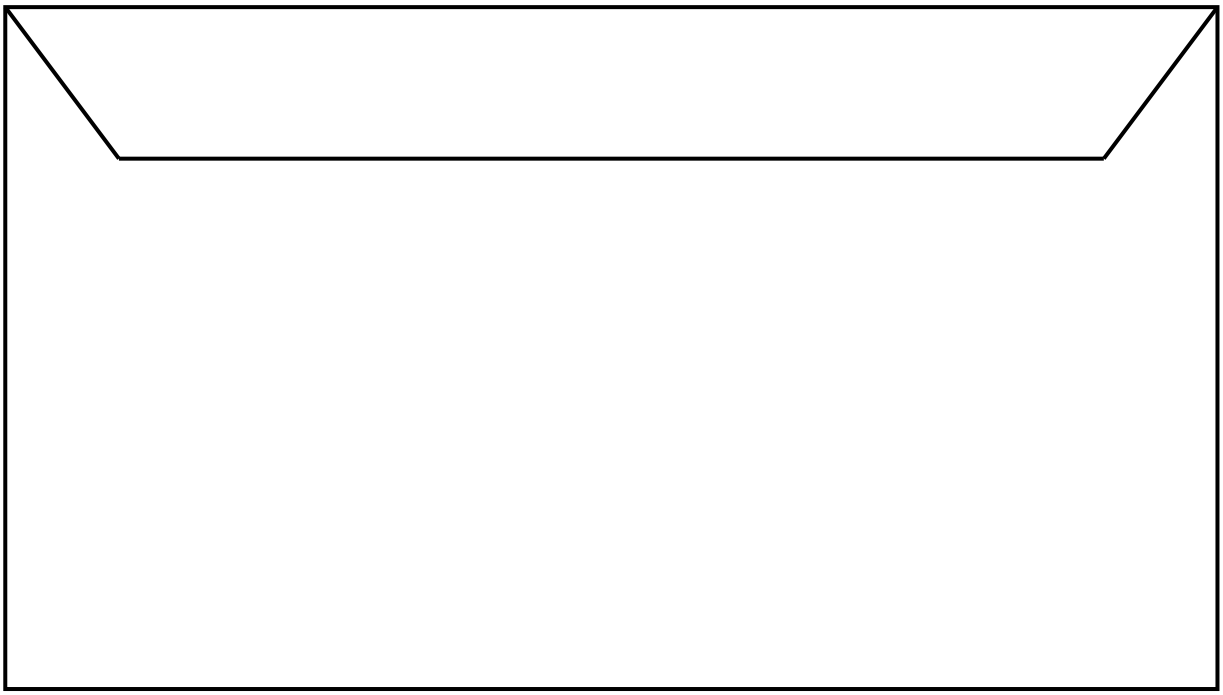
a. Užpildykite lentelę, nurodydami kokie gali būti įsilaužimo būdai ir kokios įsilaužimo priemonės tam naudojamos.

Įsilaužimo būdas	*Galimai naudojama įsilaužimo priemonė*

b. Kokie yra įsilaužimo įrankių fiksavimo ir paėmimo būdai šioje tyrimo situacijoje?

c. Pateikite galimus klausimus objektų tyrimui (ekspertizei), turint omenyje įvykio vietos informaciją?

d. Padarykite įsilaužimo pėdsako išlieją ir nufotografuokite ją pagal mastelinės fotografijos taisykles (įdėkite į voką ir priklijuokite). Aprašykite įsilaužimo pėdsaką protokolo fragmente.

18. Gegužės 12 d. maisto prekių parduotuvės H. vadovė T. kreipėsi į policijos komisariatą. T. informavo apie įsilaužimą į šios parduotuvės patalpas. Apžiūrint įvykio vietą, nustatyta, kad nusikaltėliai išjungė signalizaciją, nuplėšė plombą, išlaužė lauko durų spyną ir pavogė prekes.

a. Išvardinkite pagrindinius spynų tipus ir dalis, nurodydami spynų tvirtinimo būdus.

b. *Išvardinkite pagrindines plombų rūšis ir dalis, nurodydami plombų uždėjimo ir pašalinimo būdus.*

c. *Pateikite galimus klausimus objektų tyrimui (ekspertizei), pagal situacijoje esančią informaciją?*

19. Pateikite šiuolaikinių spynų pavyzdžius (ne mažiau 2) su nuotraukomis, nurodę šaltinį. Aprašykite pateiktas spynas ir pateikite jų pagrindinius veikimo principus.

3. MIKROOBJEKTŲ TYRIMAS

20. Nubraižykite mikroobjektų klasifikacijos schemą.

21. Nurodykite mikroobjektų suradimo ir užfiksavimo būdus bei priemones.

22. Rugsėjo 4 d. Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas gavo pranešimą, kad miške netoli Minsko plento, netoli posūkio į Užudvario kaimą, rastas automobilis Audi 80. Mašinos priekiniai žibintai sudaužyti, o kapotas įlenktas. Žmogaus kūnas buvo rastas šalia automobilio. Liudytojas C. paaiškino, kad vairuotojas G. prarado mašinos kontrolę ir jie įvažiavo į griovį. Tačiau įvykio vietos apžiūros metu buvo rasti mikroobjektai, dėl kurių kilo įtarimas, kad automobilį vairavo ne G.

a. Apibrėžkite mikroobjektų sąvoką ir nurodykite jų reikšmę atskleidžiant ir tiriant nusikaltimus.

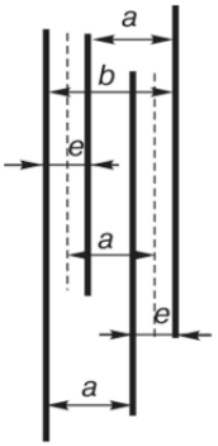
b. Nustatykite mikroobjektų rūšis, kurias galima rasti šiame automobilyje.

c. *Kokie yra mikroobjektų aptikimo būdai ir priemonės šioje tyrimo situacijoje?*

d. *Suformuluokite galimus klausimus ekspertams, kuriuos galima išspręsti tiriant mikroobjektus šioje situacijoje.*

4. TRANSPORTO TRASOLOGIJA

23. Rugpjūčio 2 d. greitkelyje Vilnius-Kaunas rastas moters lavonas ant kurio matyti automobilio užvažiavimo pėdsakai.

a. Suraskite ir nufotografuokite transporto priemonės paliktus pėdsakus, pagal linijinės panoramos ir detaliosios fotografijos taisykles. Nuotraukas įkelkite žemiau. Apžiūrėkite šiuos pėdsakus, padarykite visus galimus išmatavimus, nubraižykite transporto priemonės protektoriaus pėdsakų schemą ir surašykite protokolo fragmentą apie rastus pėdsakus.

Surašykite protokolo fragmentą apie rastus transporto priemonės pėdsakus.

Nubraižykite transporto priemonės protektoriaus pėdsakų schemą.

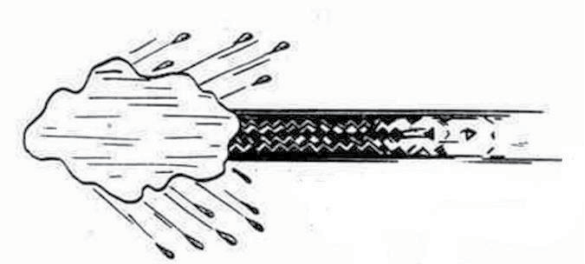
b. Išvardinkite požymius, kurie gali atsispindėti ratų pėdsakuose ir pagal kuriuos galima nustatyti padangų modelį ir transporto priemonės rūšį ir modelį.

a. Išvardinkite pagrindines transporto priemonių apžiūros taisykles.

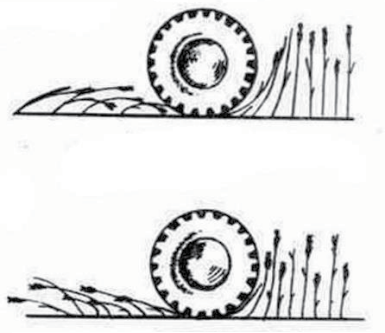
b. Pateikite klausimus, kuriuos šioje tyrimo situacijoje galima išspręsti atliekant teismo ekspertizę ar objektų tyrimą.

c. *Nustatykite ir rodyklėmis pažymėkite transporto priemonės judėjimo kryptį.*

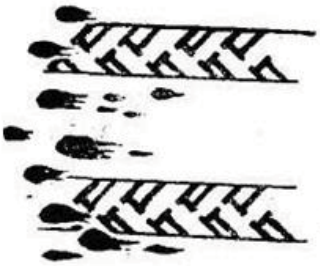
Pervažiavus balą

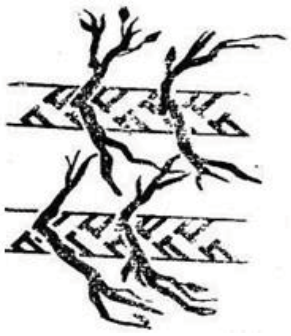
Pervažiuota žolė

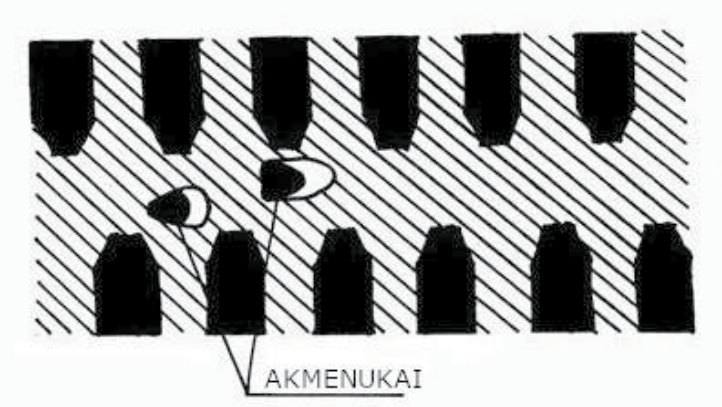
Skysčio lašai iš automobilio

Perlaužtos plonos šakelės

Akmenuko išjudinimas iš vietos

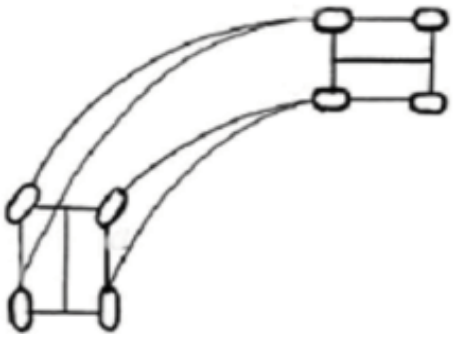
Praslystantis ratas minkštoje kelio dangoje

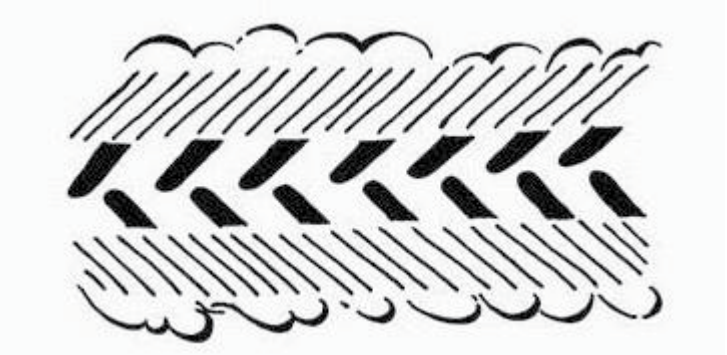
Pagal protektoriaus raštą

Pagal transporto priemonės pėdsakų susiformavimą posūkyje

Pagal susiformavusius dulkių srautus

Savarankiškai peržiūrėti video įrašus:

Įrankių pėdsakai: https://youtu.be/qNf0IU1g51g
Tinkamas biologinių pėdsakų paėmimas įvykio vietoje: https://youtu.be/2HPeZWGtjD0
Eksperimentai su kraujo dėmėmis: https://youtu.be/1kj2IS2gQgw
Kraujo pėdsakų suradimas ir paėmimas: https://youtu.be/8zCaz0U94JI
Plaukų ir pluošto suradimas ir paėmimas: https://youtu.be/cfWsgS0ID-s
Gerai žinoti: https://youtu.be/DFuE1zRfPZ4
Įspaustinių avalynės pėdsakų fiksavimas: https://youtu.be/iCuM4WjJbhI
Įspaustinių avalynės pėdsakų fiksavimas sniege: https://youtu.be/60dLgWfDV8I
Įspaustinių avalynės pėdsakų fiksavimas: https://youtu.be/RXqaBFhWxNQ
Pėdsakų ryškinimo ir fiksavimo elektrostatiniame lauke metodas: https://youtu.be/Y-bxOYL7ppk
Ciano akrilato dėžutė ((angl. – cyanoacrylate (super glue) packets) (**namuose nekartoti**): https://youtu.be/66p-XA8Qi0o
Ciano akrilato dėžutė ((angl. – cyanoacrylate (super glue) packets) https://youtu.be/HIooOaOZpjc
"Daktiloskopinių miltelių" gamyba namų sąlygomis: https://youtu.be/mOdx5sSXr94
Pirštų atspaudų palyginimas: https://youtu.be/IrpTqKkgygA
Pirštų pėdsakų paėmimo būdas nuo drėgnų paviršių: https://youtu.be/f8LNwvAiOK4
Pirštų atspaudų paėmimo būdas nuo nelygių paviršių, naudojant magnetinius miltelius: https://youtu.be/qxrjjql6FCE
Fluorescencinė šviesa: https://youtu.be/v6D9JS972_4
Pirštų pėdsakų paėmimo būdai nuo spalvotų objektų: https://youtu.be/iFeXsBERVBI
Daugiau pirštų pėdsakų paėmimo būdų: https://youtu.be/Xtv1tcz2azs
Gerai žinoti: https://youtu.be/LHbE1gbhc-s
Kruvinų pirštų pėdsakų fiksavimo būdas: https://youtu.be/lcvwADUmGLU
Pirštų pėdsakų fiksavimas, naudojant „*Gellifters*“: https://youtu.be/91rfrgLBuss
Pirštų pėdsakai ant neįprastų daiktų: https://youtu.be/ZBvWjYb09mk
Klaidos: https://youtu.be/OiMyC6zRhcQ

IV. KRIMINALISTINĖ GINKLOTYRA

24. Nubraižykite ginklotyros sistemos schemą.

25. Nubraižykite šaunamųjų ginklų klasifikavimo schemą.

26. Nubraižykite nešaunamųjų (šaltųjų) ginklų klasifikavimo schemą.

27. Sausio 2 d. Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas gavo pranešimą, kad Laurų kaime, name Nr. 5, pasigirdo šūksniai ir šūviai. Į kaimą buvo išsiųstas policijos patrulis, kuris sulaikė D., iš kurio buvo paimtas pistoletas. Į įvykio vietą išvyko tyrimo grupė.

a. Nurodykite, kokių taisyklių reikia laikytis, apžiūrint, paimant ir norint paimti ginklus, šaudmenis ir jų pėdsakus įvykio vietoje.

b. Įvardykite pagrindines pavaizduotų šaunamųjų ginklų dalis:

Smith & Wesson Model 19

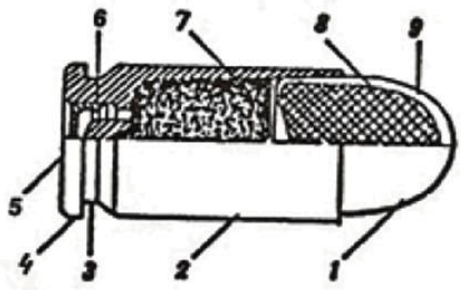

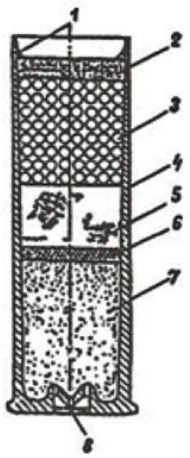
Glock 17

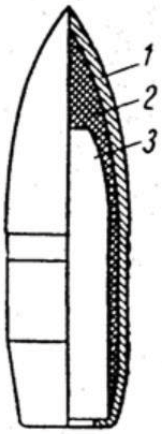

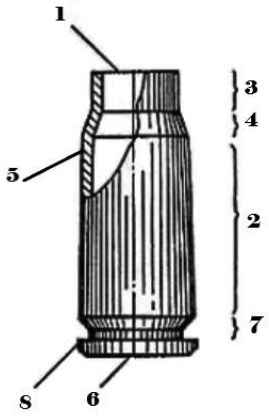
Informacija 1: Įvykio vietos tyrimo metu viename iš namo kambarių, ant grindų, tyrėjas rado tūtelę, o namo sienoje - kulką .

c. Nurodykite šovinių (pistoleto šovinys ir medžioklinis šovinys), kulkos, tūtelės dalis.

d. Nupieškite šaunamojo ginklo detalių pėdsakus ant tūtelės bei jų kriminalistinę reikšmę.

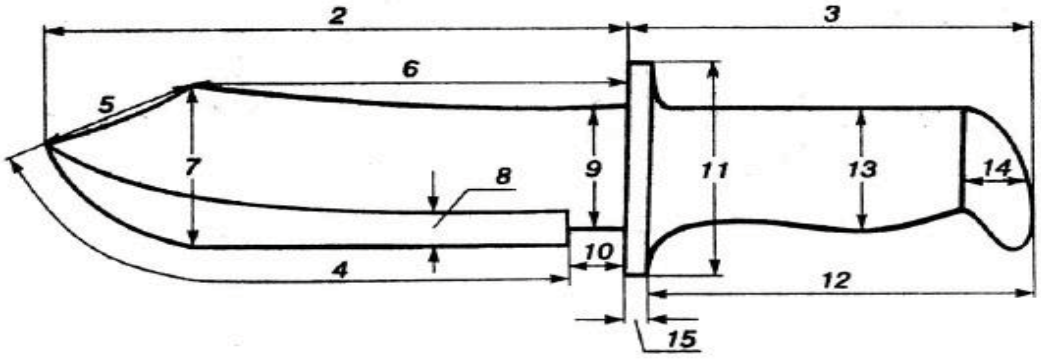
e. Nupieškite šaunamojo ginklo detalių pėdsakus ant kulkos bei nurodykite jų kriminalistinę reikšmę.

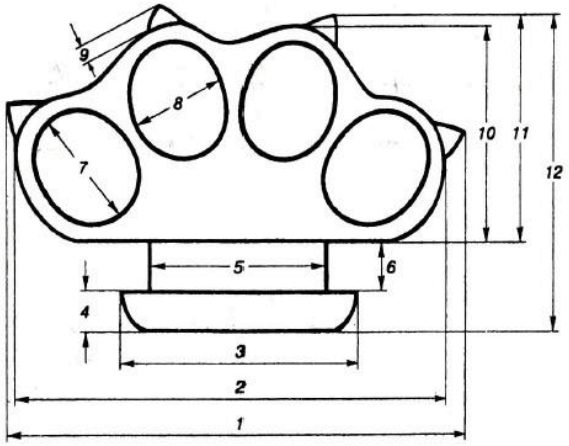
f. Sudarykite pagrindinių ir papildomų šūvio pėdsakų schemą.

g. Įvykio vietos apžiūros protokolo fragmente aprašykite rastą tūtelę ir kulką.

h. Pagal pateiktą situaciją suformuluokite galimus klausimus ekspertams.

28. Liepos 10 d. Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas sulaikė grupę jaunuolių, kurie pradėjo muštynes gyvenamojo namo kieme. Vienas iš jų turėjo peilį, kurio geležtės ilgis buvo 10 cm ir kastetą.

a. Kokie objektai kriminalistikoje yra laikomi nešaunamaisiais ginklais pagal Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymą.

b. *Pagal šią situaciją, preliminariai nustatykite, ar šį peilį ir kastetą galima priskirti nešaunamųjų (šaltųjų) ginklų kategorijai.*

c. *Pagal šią įvykio situaciją, suformuluokite galimus klausimus ekspertui.*

d. *Nufotografuokite nešaunamąjį ginklą, pateikite žemiau nuotrauką ir aprašykite jį protokolo fragmente.*

29. Nurodykite pagrindines pareigūnų elgesio taisykles sprogimo vietoje.

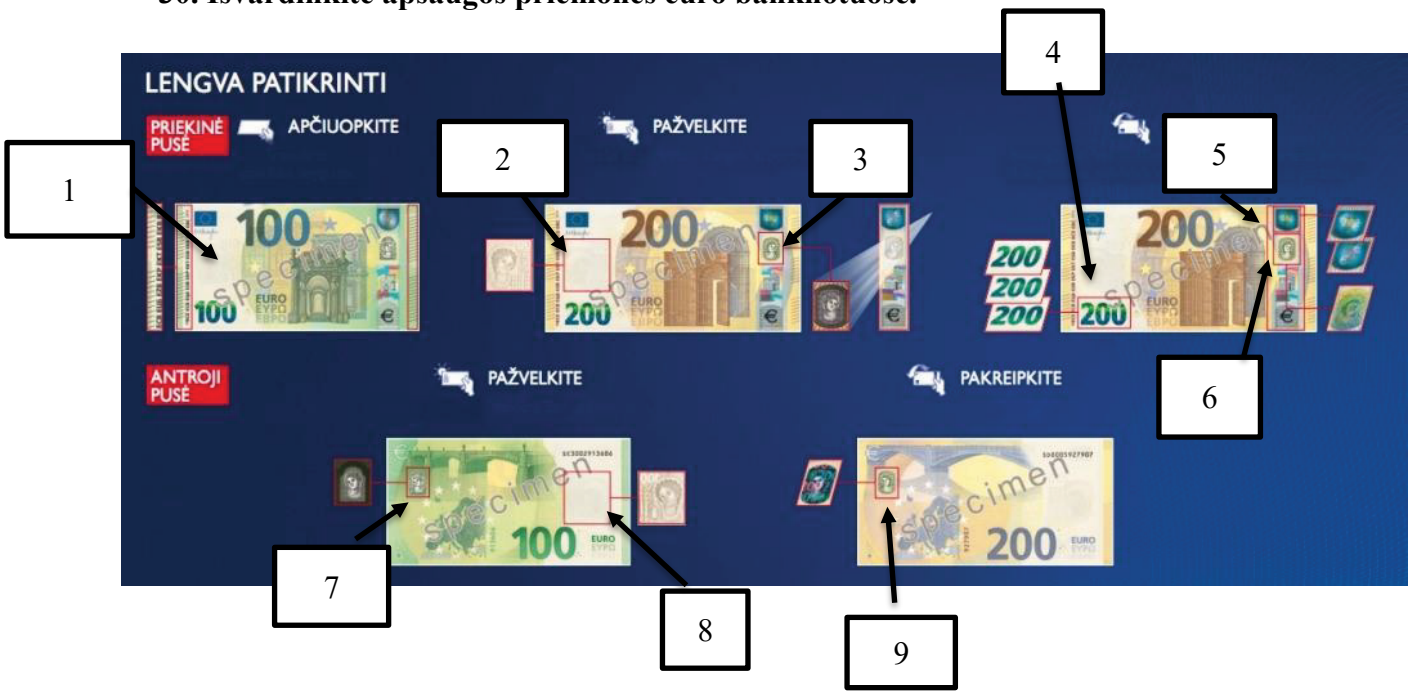

Savarankiškai peržiūrėti video įrašus:

Kulkos trajektorija : https://youtu.be/dl4cs8h8h2k
Kulkos trajektorija: https://youtu.be/_DZ-y5RmJvc

V. KRIMINALISTINĖ DOKUMENTOTYRA

30. Išvardinkite apsaugos priemones euro banknotuose.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

31. Sausio 10 d. A., bandydamas išsikeisti pinigus banke, buvo sulaikytas su galimai padirbtu 50 eurų banknotu.

a. *Atsižvelgdami į šią situaciją, suformuluokite galimus klausimus ekspertui.*

b. *Nufotografuokite euro banknotą ultravioletiniuose spinduliuose, įdėkite nuotrauką ir aprašykite matomus apsaugos elementus.*

32. Išvardinkite dokumentų gamyboje naudojamas apsaugos priemones, suraskite internete jų pavyzdžius ir pateikite žemiau.

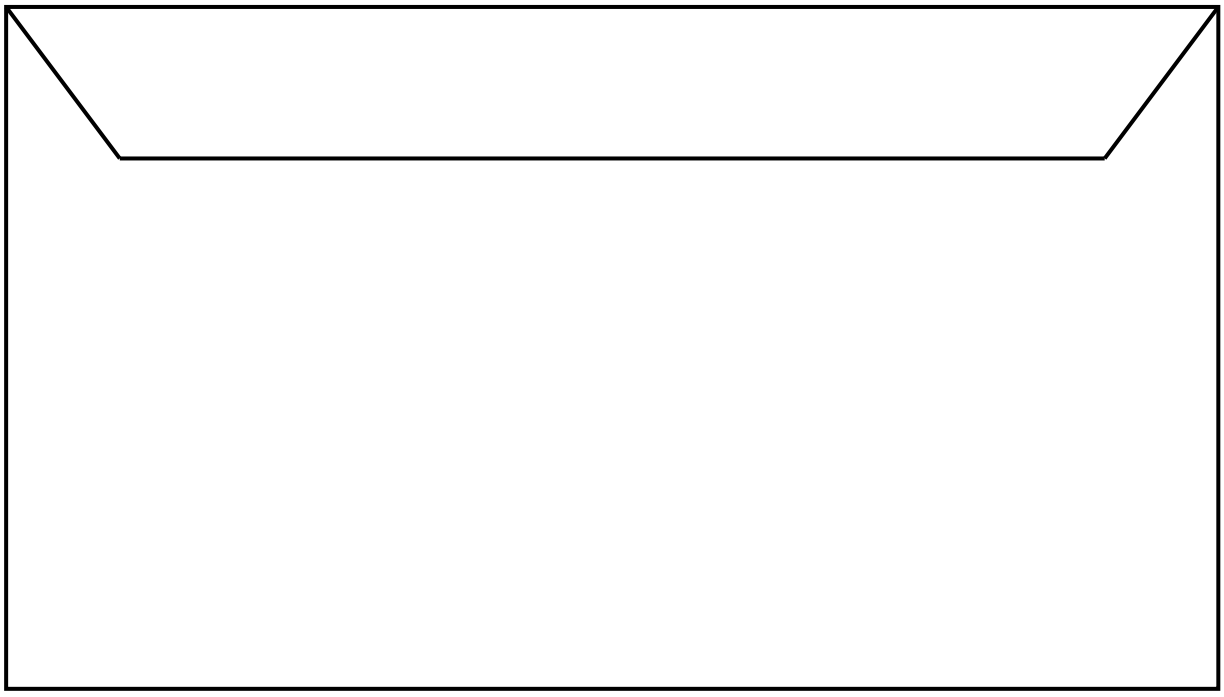
Apsaugos priemonė/ elementas	Apsaugos priemonės / elemento pavyzdys

33. Pavaizduokite schemoje dokumentų dalinio klastojimo būdus.

34. Nurodykite asmens dokumento (Lietuvos Respublikos piliečio paso ar tapatybės kortelės):

a. apsauginius elementus;
b. jo apžiūros taisykles;
c. naudojamas tam technines priemones.

35. Aprašykite nuasmenintą dokumentą (dokumento kopiją pridėkite).

36. Kokius žinote antspaudų atspaudų klastojimo būdus? Nurodykite galimus klastojimo požymius.

37. Kokie požymiai būdingi techninio parašų klastojimo būdams.

38. Aprašykite vaizdo spektro komparatoriaus (angl. *video-spectral-comparator*) paskirtį ir galimybes.

Savarankiškai peržiūrėti video įrašus:

VSC8000: https://youtu.be/wGPvtdgm144

VI. KRIMINALISTINĖ RAŠTOTYRA

39. Sudarykite identifikacinių rašysenos požymių schemą.

40. Parašykite keturis analogiškus tekstus įprasta rašysena, pamėgdžiodami neišlavintą rašyseną, spausdintomis raidėmis, kita, nei įprasta, ranka (ne mažiau kaip po pusę puslapio) ir įdėkite į priklijuotą voką.

Išanalizuokite savo įprasta rašysena parašytą tekstą ir nurodykite topografinius, bendruosius ir specialiuosius rašysenos požymius.

Topografiniai:

Bendrieji rašysenos požymiai:

- rašysenos išlavinimas
- rašysenos konstrukcija
- rašysenos dydis
- rašysenos įbėgis
- rašysenos forma
- rašysenos rišlumas
- rašysenos nuolinkis

Specialieji rašysenos požymiai (surašykite į lentelę).

Abėcėlės raidė	Raidės variantas	Požymio pavadinimas ir charakteristika

41. Suraskite žinomo asmens parašo grafologinį įvertinimą ir pateikite (*žemiau įklijuokite grafologinį objektą*).

42. Remdamiesi 40 užduotyje pateikto įvertinimo analogija, pabandykite įvertinkite savo parašą (*žemiau pasirašykite*).

43. Paimkite 10 asmenų susirašinėjimus (SMS žinutės) iš SMS | *Sociolingvistika.lt* Padarykite *screen shot* ir įkelkite išrinktų SMS žinučių nuotraukas. Išanalizuokite, suraskite ir išvardinkite rastus:

Sutrumpinimus:

- žodžius, kur praleidžiamos balsės arba paliekama tik žodžio pradžia,
- akronimus,
- skaičių ir raidžių derinius,
- trumpąsias neformaliąsias žodžių formas.

Nestandartinę rašybą:

- rašymas be lietuviškų raidžių,
- rašymas be didžiųjų raidžių**,**
- korektūros, rašybos klaidos, šnekamosios kalbos užrašymas,
- rašymas tarme, akcento užrašymas.

Anglų kalbos intarpus.

Užrašytas emocijas:

- didžiosios raidės,
- raidės kartojimas,
- skyrybos ženklai,
- emotikonai,
- Nuotraukos, paveikslėliai ir *gif'ai*.

44. Atlikite savo *SMS* žinučių analizę. Nurodykite savo kalbos individualius požymius: kokius trumpinius, teisinių terminų santrumpas ir t.t. naudojate.

45. *Jaustukų (Emoji)* pagalba apibūdinkite žodį „Kriminalistika“ ir dar vieną kriminalistikos sąvoką, pagal jūsų pasirinkimą.

46. Pateikite šio teksto kriminalistinę lingvistinę analizę (apibūdinkite šio teksto galimą autorių):

„Pradėčiau nuo to, kas yra valstybės paslaptis. Tai turbūt turi turėti valstybinį interesą ta informacija ir būti svarbi visiems mums kaip valstybei.

Jeigu specialiosios institucijos seka mane tam tikrą laikotarpį ir nepriklausomai nuo to tam tikra informacija pasitvirtino, nepasitvirtino, mano manymu, aš turiu būti saugus ir turėti galimybę save ginti. Nėra jokia valstybės paslaptis, kad valstybės institucijos kažkokios mane sekė. Jos tą gali daryti tik pagrįstai ir teisėtai, todėl aš turiu pagrįstą interesą pasitikrinti teisme, ar baudžiamosios valdžios institucijos tam tikru laiku mane sekė teisėtai ar neteisėtai. Tai negali būti valstybės paslaptis.

Valstybės paslaptis gali būti tuo momentu arba tuo laiku, kai yra iš tikrųjų atliekamas kriminalinės žvalgybos tyrimas ir valstybė turi interesą, kad tas tyrimas nebūtų žlugdomas ar sužlugdytas, kad būtų išsaugota paslaptis, kad būtų išsaugotas tam tikras netikėtumo elementas ir kiti kriminalinės justicijos efektyvumą užtikrinantys dalykai. Bet kai žvalgyba yra baigta, jokios paslapties daugiau nėra.“

47. Pateikite šio teksto kriminalistinę lingvistinę analizę (apibūdinkite šio teksto galimą autorių):

Aš dar pabrėšiu, kad šitie hotdogai nėra mano svajonių ir todėl, kad aš keliu nemenkus reikalavimus tokiam paprastam dalykui, kaip fucking dešrainis. Why? Fuck you, that‘s why. Nes hotdogas turi būti ne šiaip koks paliegusios pieniškos (girdėjau, ten deda popierių ir voletinių mergaičių ašaras, aha) sasyskos, žalių bilekokių svogūnų, stambiai pjaustytų marinuotų ar raugintų agurkų su per kraštus virstančiais pekino kopūstais, pavytusiais pomidorais ir optima linijos kečupu bei padvėsusia bandele (čia visa tai ne dešrainis24 taikoma, jei ką), o išsiskirti. Pirmiausia, kaip teisingai sako [vardas], hotdogo dešrele. Kad apie ją būtų legenda, kurią kurtų bent jau atmintis ir gomurys (o šiaip gerai didžiuotis, ka va, mes turime geros tikros mėsos sumaltą reikalą, o ne šiaip kokį putiną). Tada teisinga bandelė – ne per minkšta, neperfuckingperkaitinta, iškepta gerais, savos gamybos padažais, kurie šiaip jau nėra l.sudėtingi, kad paklaustų „o ar norite mūsų special svogūnų?“, kurie išties būtų fucking special ir net svogūnų nemėgstantys žmonės sakytų „ačiū, man dar įdėkit“, kad apie kiekvieną sudėtinę dalį galėtum gerai atsiliept. Ir kad visa tai būtų available mieste, Bernardinų soduose, kur hotdogų vežimėlį stumtų entuziastin gas, bet neužsispiriantis hipsteris, o jo darbą vertintų koks amerikietis per skype. Va čia yra svajonė, dėl kurios, tikiuosi, bus pasistengta.

P.S. Čia gal ir ne pats dailiausias, bet pakankamai išskirtinis Ben‘s (Kenobi) Chili Bowl hotdogas, kuris išsiskiria užtektinai tiek, kad ten garbės reikalu laiko užeiti Barackas Obama, Kongreso nariai, DC viešinčios Holivudo žvaigždės. Nieko ypatingo. But that in the end what the hot-dog is.

48. Pateikite šio teksto kriminalistinę lingvistinę analizę (apibūdinkite šio teksto galimą autorių):

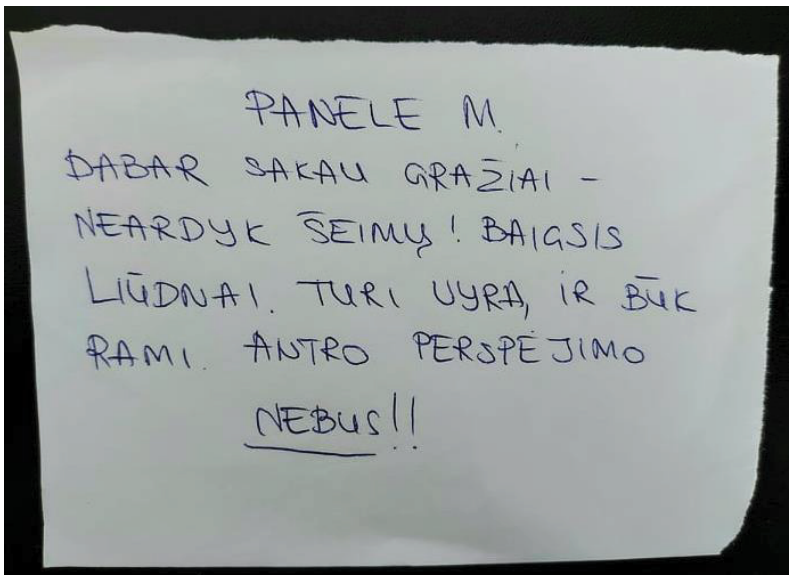
„Man asmeniškai kaifuoti ir rūkyti yra zapadlo. Mane tėvas taip auklėjo, kad geriau, sūnau, išgerk, bet nerūkyk ir nekaifuok. Tokia buvo tėvo aplinka – narkomanai, kandžiulnikai, matydavau tas nesąmones, jie kito pasaulio žmonės. Man tekdavo su jais bendrauti, neįmanoma suprasti, ką jie kalba – jų mintys kaip iš kosmoso. Alkoholikas dar gali suprasti, užjausti, o narkomanas – nei užjausti, nei suprasti. Ir jis dar traukia kitus. Kaip ir M. (Kas tas M. buvo? Prisikaifafęs narkomanas. Turistas vogė iš visų, savas ar nesavas, net ožiai sako, kad jis bombino visus iš eilės) traukdavo kitus, vietoj to, kad vienas save žudytų. Gyvenime nesu nei rūkęs, nei kaifafęs. Man Dievas davė kūną, kad jį saugoti ir mylėti, todėl sportuoju, gyvenu sveiką gyvenimo būdą.(..) Visą laiką eidavau į bažnyčią, nė vienos šventės nepraleisdavau – ar kas blogai, ar gerai būdavo, traukdavau į bažnyčią. Visą laiką mesdavau po 100 eurų arba žalių į tą dėžutę – kunigas neimdavo, sakydavo, nereikia, bet

atkirsdavau, kad čia ne tau duodu, o bažnyčiai. Tai liepdavo į aukų dėžutę mesti. Ir visą laiką žvakutę uždegdavau, visą laiką esu su Dievu. Ir mano bobutė, ir tėvai tikėdavo.“

49. Pateikite šio teksto kriminalistinę lingvistinę analizę (apibūdinkite šio teksto galimą autorių):

„Jaunystė visada truputį beprotiška, nutrūktgalviška. Ir jos gyvenimas visai kitoks su savo keistom realiom ir nerealiom svajonėm, avantiūrom, viltim… Ir tegu.
Džiaugiuosi laisve, kurią turite, bet galvoju ir apie tai, kad be būtinybės kvestionuoti, modifikuoti savo norus, potraukius, prioritetus ir galimybes, laisvi niekada nebūsite. Džiaugiuosi matydama jus, kaip skaitytojus (tegu ir ne daugkartinius), kaip kūrybingus bet kurioje veikloje, motyvuotus, išlaikiusius pagarbą savo kalbai, kultūrai asmenis (na, dar ne asmenybes), bet jau kuriančius save, tad natūralu, ir klystančius.
Bet su nerimu žiūriu i gražų jauną žmogų, žaidžiantį su ugnimi ir dar nesudegusį tik todėl, kad anot jo paties, moka žaisti… Liūdna matyti išlepintąjį, kuris galvoja, kad savaime yra nusipelnęs ypatingo dėmesio, skaudu klausyti jauno ciniko, visada žinančio visko vertę, tik neturinčio vertybių, girdėti keikūną ne tik iš liumpenų pasaulio, stebėti tą likimo posūnį ar podukrą, amžinai nepatenkintus, amžinai kaltinančius kitus ir beveik niekada nesugebančius užsipulti savęs.
Galvoju, tai nelaimingoji jaunimo dalis, nesusitvarkanti nei su savimi, nei su kitais, nei su mokslais, nei su darbais… Net ir manydama, kad šių nelaimingų jaunų žmonių elgesys priklauso nuo jų pačių pasirinkimo ir niekindama garsiąją A.Čechovo frazę „aplinka suėdė“, vis dėlto norėčiau pripažinti, kad priekaištų daugiau suaugusiems, juos pagimdžiusiems, auklėjusiems, auginusiems (arba neauginusiems). Bandymai tą minėtą jaunimo dalį nedidelio protelio klišėmis, pasakinėjimais, visai neatitinkančiais nelengvo ir painaus laiko dvasios – tik koketavimas pseudotiesa. Manau, turiu teisę taip atsakyti į Jūsų klausimą, nes viena aišku – nuo Jūsų, šiuolaikinio jaunimo, priklausys Lietuvos ateitis. Ir bus nedovanotina, jeigu toji ateitis taps absoliučia nykuma…“

50. Penktadienį, 12d., nežinomas asmuo ant M. automobilio stiklo paliko raštelį su tekstu:

Atlikite šio raštelio kriminalistinę lingvistinę analizę.

51. K., kuris anksčiau jau buvo užpuolęs A., išsiuntė jam per *Facebook* pranešimą, kuriame buvo tik jaustukai:

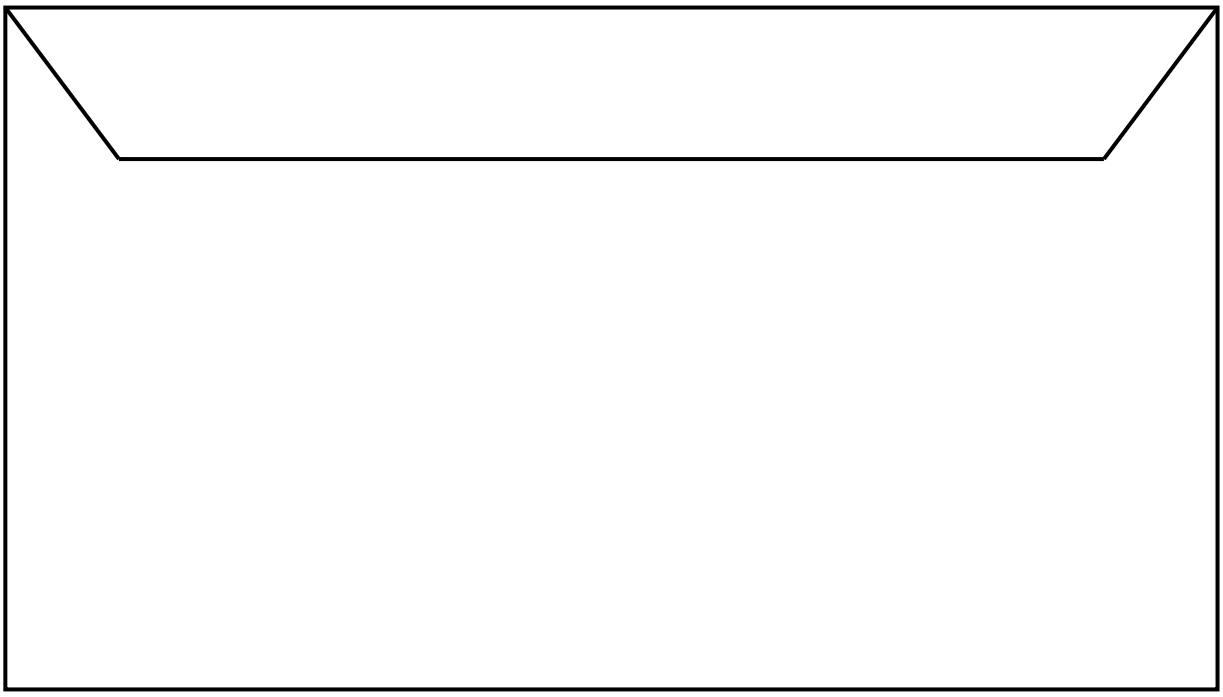
Pateikite šio vaizdinio pranešimo vertinimą.

52. Vaizdiniame pavidale (*emoji* pagalba) pavaizduokite:

a. grasinimą dėl skolos

b. grasinimą dėl rasinės neapykantos.

53. Suraskite penkerių metų intervale pasirašytus vieno iš jūsų giminės atstovo kelis parašus ar rašysenos pavyzdžius. Nuskenuokite parašus ar teksto dalis su rašysenos pavyzdžiais ir įkelkite čia (įdėkite į voką). Išanalizuokite, kaip pasikeitė parašai ar rašysena penkerių metų bėgyje (po ligos, traumos, gyvenimo būdo įtakoje ir t.t.).

Savarankiškai peržiūrėti video įrašus:

Rašysena ir grafologija: https://youtu.be/sUaXrnrFbXw (rusų kalba)
Serijinis žudikas „Unabomber“: How forensic linguistics caught the Unabomber, https://www.youtube.com/watch?v=mC73RSXafjU
Serijinis žudikas „Zodiak“: Zodiac Killer - Linguistic Analysis, https://www.youtube.com/watch?v=ecOGk7IpQlo .

VII. KRIMINALISTINĖ HABITOSKOPIJA

54. Tiriant baudžiamąją bylą, nustatyta, kad T. nužudė savo kaimynę, pavogė jos daiktus ir dingo. A. paskelbtas ieškomu asmeniu.

a. *Įkelkite ir aprašykite pagal <u>žodinio atvaizdo</u> metodą 7 užduotyje nufotografuotą asmenį.*

b. Sudarykite asmens paieškos orientuotę pagal 7 užduotyje pateiktą nuotrauką.

55. Sudarykite žinomo asmens fotorobotą, išsaugokite jį arba, jeigu nėra galimybės išsaugoti, padarykite *print screen*, ir įkelkite čia gautus rezultatus. Galimos fotoroboto nuorodos:

PhotoFit Me - OpenLearn - Open University

56. Išvardinkite reikalavimus, kuriuos turi atitikti nuotraukos (pavyzdžiai lyginamajai analizei), pateiktos ekspertizei tirti.

57. Suraskite ir atrinkite tinkamas nuotraukas parodymams atpažinti (pateikiamos ne mažiau 3 nuotraukos) pagal 7 užduotyje pateiktą nuotrauką, nurodę šaltinius.

Savarankiškai peržiūrėti video įrašus:

Žmogaus atpažinimas pagal veido bruožus: https://youtu.be/YX8BzK_LU0E
Kibernetinis saugumas ir biometrinių metodų panaudojimas: https://www.youtube.com/watch?v=6f9ngXaxPqQ

VIII. KRIMINALISTINĖ REGISTRACIJA

58. Išvardinkite pagrindines nacionalines duomenų bazes, kurios gali būti naudojamos tiriant nusikalstamas veikas.

59. Išvardinkite pagrindines tarptautines (ES) duomenų bazes, kurios gali būti naudojamos tiriant nusikalstamas veikas.

60. Sudarykite pasirinktos duomenų bazės procesų ir panaudojimo scenarijų (angl. *use cases*) schemą.

61. Kokias įskaitas ir kolekcijas tvarko Lietuvos policijos Kriminalistinių tyrimų centras.

62. Kokias įskaitas tvarko Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.

63. Nurodykite kitus Jums žinomus registrus, įskaitas ir bazes, pvz. LTEC, Lietuvos banko ir kt.

64. Kovo 20 d. maisto produktų parduotuvėje „I“ buvo įvykdyta vagystė. Įvykio vietos apžiūros metu policijos pareigūnai rado aiškius visų dešimties pirštų pėdsakus. Šie pėdsakai buvo rasti ant stalo ir, sprendžiant iš situacijos, palikti nusikaltėlių.

Kokius kriminalistinius registrus reikia patikrinti siekiant nustatyti pirštų pėdsakus palikusio asmens tapatybę?

65. Apiplėšimo metu du nusikaltėliai atėmė iš moters rankinę, kurioje buvo pinigai, kompiuteris ir telefonas. Nukentėjusioji įvardijo vieno užpuoliko išvaizdos požymius, taip pat pasakė, kad įsiminė juodo „Mazda“ automobilio valstybinio numerio - B ** 301 fragmentus, su kuriuo nusikaltėliai nuvažiavo.

Kokius kriminalistinius registrus reikia patikrinti šioje situacijoje?

66. Rastas neatpažintas lavonas. Lavonas buvo daktiloskopuotas, nufotografuotas, užpildyta atpažinimo kortelė.

Išvardinkite įskaitas (duomenų bazes), pagal kurias turi būti patikrinta medžiaga siekiant nustatyti neatpažinto lavono asmenybę.

IX. KITOS KRIMINALISTIKOS TECHNIKOS ŠAKOS

67. Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas gavo pranešimą apie vagystę iš O. buto. Atvykęs į įvykio vietą, tyrėjas nustatė, kad bute yra trys kambariai ir kiekviename trūksta daiktų. Tyrėjas iš mažiausio kambario nuo įėjimo durų rankenos nusprendė paimti kvapų pėdsakus. Po kelių dienų buvo sulaikytas S., įtariant jį šio nusikaltimo padarymu. Asmens identifikavimui pagal kvapą buvo paimta kepurė.

a. *Kas yra kriminalistinė odorologija?*

b. *Paaiškinkite pagrindines kvapų pėdsakų ėmimo įvykio vietoje taisykles.*

c. *Nustatykite kvapų pėdsakų ėmimo tvarką šioje situacijoje.*

d. *Paaiškinkite lyginamųjų kvapų pavyzdžių ėmimo iš tikrinamų asmenų taisykles.*

e. *Suformuluokite klausimus, kuriuos šioje tyrimo situacijoje galima išspręsti atliekant ekspertinį kvapų tyrimą.*

68. **Apibūdinkite kriminalistinės fonoskopijos sampratą.**

69. Nurodykite pagrindines kriminalistinių fonoskopinių tyrimų kryptis.

70. Kokie yra pagrindiniai garso įrašų darymo reikalavimai.

71. Kokie yra pagrindiniai lyginamųjų garso įrašų darymo reikalavimai.

72. Tyrėjui, tiriančiam baudžiamąją bylą dėl miesto administracijos pareigūno K. kyšio paėmimo, tyrimo skyriaus vadovas pateikė du garso įrašus ir vieną vaizdo įrašą (įrašai buvo gauti teisėtu būdu), kur garso įrašuose užfiksuoti pokalbiai tarp K. ir kyšio davėjų G. ir L., o vaizdo įraše užfiksuota, kaip K gavo kyšį iš P.

a. *Kokia ekspertizė turėtų būti paskirta?*

b. Suformuluokite galimus klausimus fonoskopinam tyrimui.

c. Kokie objektai ir informacija turėtų būti pateikti fonoskopiniam tyrimui?

73. G., kurio sūnus buvo apkaltintas B. iššaginimu, pateikė ikiteisminio tyrimo pareigūnui diktofono įrašą, kur buvo įrašytas pokalbis tarp G. ir nukentėjusiosios B., kur B. prisipažino inscenizavusi iššaginimą, norėdama iš G. gauti didelį pinigų sumą, kurios reikalavimas taip pat užfiksuotas šiame įraše.

a. Kokia ekspertizė turėtų būti paskirta?

b. Suformuluokite galimus klausimus fonoskopiniam tyrimui.

c. Kokie objektai turėtų būti pateikti fonoskopiniam tyrimui?

Savarankiškai peržiūrėti video įrašus:

Fonoskopija (rusų kalba): Слово эксперту 172. Фоноскопическая экспертиза. Идентификационные исследования - YouTube
Слово эксперту 184. Фоноскопическая экспертиза. Часто задаваемые вопросы - YouTube
Фоноскопическая экспертиза // Назначение, проведение, болевые моменты судебной фоноскопии - YouTube
Odorologija (prancūzų kalba): Odorology face to face with Science | CNRS Images
Odorologija (rusų kalba): Запах, от которого невозможно избавиться - YouTube
Odorologija (anglų kalba): FBI Dog Sniffs Out Hidden Electronics - YouTube

X. ŠIUOLAIKINĖS TECHNOLOGIJOS IR JŲ TAIKYMAS TIRIANT NUSIKALSTAMAS VEIKAS

74. Įsivaizduokite, kad policijos pareigūnas paklausė jūsų, kur jūs buvote praeitą savaitę, antradienį vakare, nuo 17:00 iki 21:00 val. Naudodamiesi savo mobiliuoju telefonu, suraskite ir uždokumentuokite bet kokią informaciją, kuri galėtų būti naudojama jūsų vietai ir veiksmams patikrinti. Atsiminkite, kad galite naudoti visas telefone įdiegtas programas (telefono žurnalus, tekstinius pranešimus, „Facebook“, *GPS* ir kt.)

75. Įvardinkite, kur kriminalistikoje naudojamos naujos informacinės, ryšio, ekspertinės technologijos, 3D metodika, skraidyklės.

76. Paaiškinkite, kas yra "DNR fenotipo nustatymas". Ar gali tokia nauja teismo ekspertizės technologija padėti tirti nusikaltimą?

77. Paaiškinkite, kas yra "kompiuterinės tomografijos skaitytuvai" ir kaip jie naudojami nusikaltimo tyrime?

Savarankiškai peržiūrėti video įrašus:

Nauja DNR kriminalistikos technologija: From a drop of blood, this company can predict what your face looks like (cnn.com)
Darbo su duomenimis programų pavyzdys:
https://www.cellebrite.com/en/pathfinder/
Cloud duomenų apžvalga: https://www.cellebrite.com/en/ufed-cloud/

XI. PAGRINDINĖS EKSPERTINĖS KRIMINALISTINĖS INSTITUCIJOS: FUNKCIJOS IR ŠIUOLAIKINIŲ TECHNOLOGIJŲ PANAUDOJIMO GALIMYBĖS

78. Pagrindinės ekspertinės įstaigos Lietuvoje ir jų veiklos kryptys; šių įstaigų atliekamų ekspertinių tyrimų rūšys.

1.

2.

3.

4.

5.

79. Pateikite savo įžvalgas (iki 2000 simbolių su tarpais) dėl Lietuvos kriminalistikos vystymosi politikos vizijos, remdamiesi pateiktais literatūros šaltiniais.

80. Pateikite savo įžvalgas (iki 2000 simbolių su tarpais) dėl bendros Europos kriminalistinės erdvės vystymosi perspektyvų, remdamiesi pateiktais literatūros šaltiniais.

XII. INDIVIDUALIOS UŽDUOTYS

81. Sudarykite universalios paskirties lagamino priemonių rinkinio sąrašą nurodydami priemonę / įrankį, grupę, kuriai priklauso priemonė/įrankis bei pridėkite pasirinktos priemonės/įrankio nuotrauką, nurodydami šaltinį. Galite naudoti šiuos katalogus:

Forensic Light Sources - Page 1 - CrimeTech

Forensik - COP® Shop (cop-shop.de)

Ši individuali užduotis yra pateikiama atskiru aplanku. Aplanko pirmame puslapyje turi būti nurodyta informacija apie studentą (vardas pavardė, grupė), toliau pateikiamas priemonių sąrašas su jų aprašymu, nuotraukomis. Po kiekviena nuotrauka prašome nurodyti šaltinį iš kurio ši nuotrauka yra paimta.

82. Prie dėstytojo paskirto praktikumo skyriaus iš žemiau pateikto žurnalų sąrašo, pagal jūsų užsienio kalbų mokėjimą, išrinkite žurnalą/ žurnalus ir peržiūrėkite jį/ juos už 2015-2021 metus, suraskite straipsnį/ straipsnius, pvz. apie naujas technologijas, idėjas, metodus, ir pan. ir duokite vienos - kelių pastraipų anotaciją apie atitinkamo straipsnio turinį.

Žurnalai:

Lietuvių:

1. "Jurisprudencija"[1], Mykolo Romerio universiteto leidinys, Nr.: 1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 12, 21, 35, 42, 43, 44, 57
2. „Baltic Journal of Law & Politics“, VDU CRIS[2]
3. „Kriminalistika ir teismo ekspertologija: mokslas, studijos, praktika“, Lietuvos teismo ekspertizės centras, Lietuvos kriminalistų draugija, Vilnius
4. „Teisė“, Vilniaus universiteto teisės fakulteto periodinis teisės žurnalas, Nr.: T. 116 (2020), T. 113 (2019), T. 105 (2017) ir kt. [3]
5. „Visuomenės saugumas ir viešoji tvarka“, Mykolo Romerio universiteto viešojo saugumo akademijos mokslinių straipsnių rinkinys[4]

Anglų kalba:

6. Forensic science international
7. Forensic science review
8. Journal of forensic identification: the Official Publication of the Association for Identification
9. Journal of forensic sciences
10. Problems of forensic sciences[5]
11. Science & Justice: Journal of the Forensic Science Society

Rusų kalba:

12. Вестник криминалистики
13. Криминалист[6]
14. Криминалист первопечатный[7] (Ukraina)

[1] Archyvai (mruni.eu)

[2] Baltic Journal of Law & Politics | VDU CRIS

[3] T. 110 (2019): Teisė | Teisė (vu.lt)

[4] https://www3.mruni.eu/ojs/vsvt/issue/archive

[5] http://www.forensicscience.pl/component/option,com_jbook/task,view/Itemid,2/catid,117/id,853/lang,pl/

[6] Криминалист журнал все выпуски (procuror.spb.ru)

[7] Архив | Конгресс Криминалистов (crimcongress.com)

15. Криминалистика: вчера, сегодня, завтра[8]
16. Эксперт-криминалист

Vokiečių kalba:

17. Die Kriminalpolizei, Zeitschrift der Gewerkschaft der Polizei[9]
18. Kriminalistik: Zeitschrift für die gesamte kriminalistische Wissenschaft und Praxis
19. Onlinemagazin der Vereinigung Kriminaldienst Österreich[10]
20. Spectrum - Zeitschrift der Hessischen Hochschule für Polizei und Verwaltung[11]

Lenkų kalba:

21. Archiwum medycyny sądowej i kryminologii / Archives of Forensic Medicine and Criminology
22. Z Zagadnień Nauk Sądowych / Problems of Forensic Sciences
23. Zagadnienia Społeczne[12]
24. Problemy kryminalistyki
25. Problemy współczesnej kryminalistyki

83. Naudodamiesi pipete, paleiskite ant balto popieriaus lapo po vieną kraujo lašą iš penkių skirtingų aukščių: 5 cm, 25cm, 50 cm, 75 cm ir 100 cm.

a. Užpildykite lentelę:
Nufotografuokite kraujo lašus iš kiekvieno aukščio ir įdėkite į lentelę.
Nustatykite lašo skersmenį, naudodami liniuotę ar Image - J“ programėlę (https://ij.imjoy.io/).

Fotografija	Kraujo laðai	
	Atstumas	Skersmuo
	0.05 m	
	0.25 m	

[8] https://readera.org/kriminalistika -vsz
[9] Startseite (kriminalpolizei.de)
[10] Home (kripo.at)
[11] spectrum - Zeitschrift der Hessischen Hochschule für Polizei und Verwaltung | Drupal (hfpv.de)
[12] Zag adnienia Spoùeczne (nwsp.pl)

	0.50 m	
	0.75 m	
	1.00 m	

b. Išanalizuokite gautus rezultatus:

Ar skiriasi kraujo lašų formos, paleistos nuo 5 cm ir 25 cm. Paaiškinkite pastebėtus skirtumus. Išanalizuokite kraujo lašo skersmens ir atstumo santykį. Koks yra santykis tarp kraujo lašo skersmens ir atstumo, nuo kurio nukrito kraujas.

84. Naudodami matlankį ir pipetę paleiskite ant balto popieriaus lapo po vieną kraujo lašą iš trijų kampų: 25 °, 45 ° ir c. Į žemiau esančia lentelę įdėkite kiekvieno kraujo lašo nuotrauką ir atsakykite į toliau pateiktus klausimus.

Kraujo lašai		
25 °	**45 °**	**75 °**

Nustatykite santykį tarp nusileidimo kampo ir kraujo lašo formos.
Naudodami **$\sin^{-1}$=plotis/ilgis**, apskaičiuokite kiekvieno kraujo nusileidimo kampą. Ar jūsų apskaičiuotas kampas atitiko faktinį kampą?

Kraujo lašai		
25 °	**45 °**	**75 °**
Ar jūsų apskaičiuotas kampas atitiko faktinį kampą?		

85. Savarankiškai užduočiai turėkite:
Netikro kraujo (tinka karnavalams naudojamas);
Balto kartono arba vienspalvių baltų tapetų ar panašaus popieriaus;
Kempinę (tinka skirtos indų plovimui);
Įrankį (bet kokį, pavyzdžiui, plaktuką, lazdą, pan.),
Liniuotę,
Skaičiuotuvą (su *sin, tg* ir *ctg* skaičiavimo funkcijomis).

Naudokite dirbtinį kraują, įsigytą parduotuvėje, arba pasigaminkite netikrą kraują naudodamiesi siūlomu receptu.

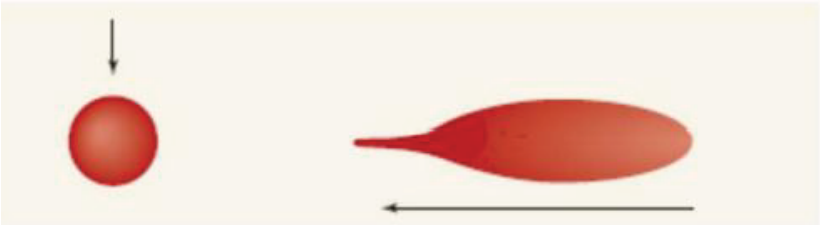
Ant sienos ir grindų uždėkite tapetus arba balto kartono lapą.

Paimkite buitinę kempinę ir užlašinkite nedidelį kraujo kiekį ant kempinės. Norėdami atkurti vidutinio greičio kraujo purslus (pėdsakus), plaktuku, lazda ar panašia priemone pataikykite į kruviną kempinę.

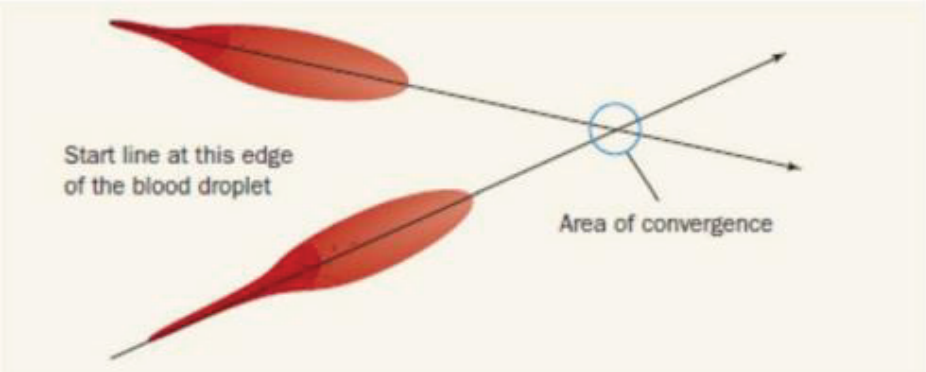
Kai ant tapetų ar kartono bus pakankamai purslų, pasirinkite mažiausiai 10 kraujo dėmių su uodegomis.

Iš jų nustatykite konvergencijos sritį. Per kiekvieną kraujo lašelį nubrėždami linijas ir pažymėdami, kur linijos susikerta.

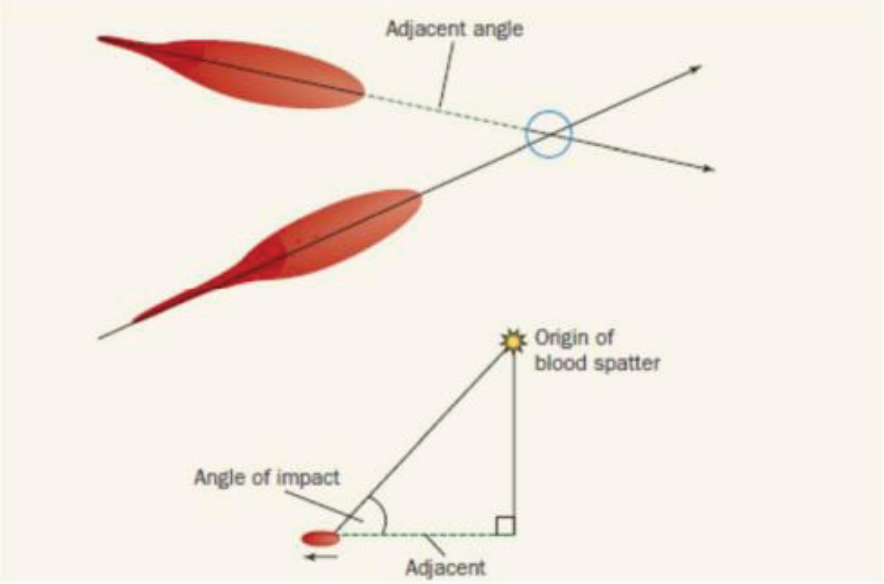
Nustatykite kraujo kryptį, priklausomai nuo to, kaip jis atsitrenkė į daiktą. Nubrėžkite linijas kraujo judėjimui priešinga kryptimi.

Teritorija, kurioje susikerta linijos, reiškia konvergencijos sritį arba apytikslę vieta, kurioje buvo asmuo, kai susidarė kraujo lašeliai.

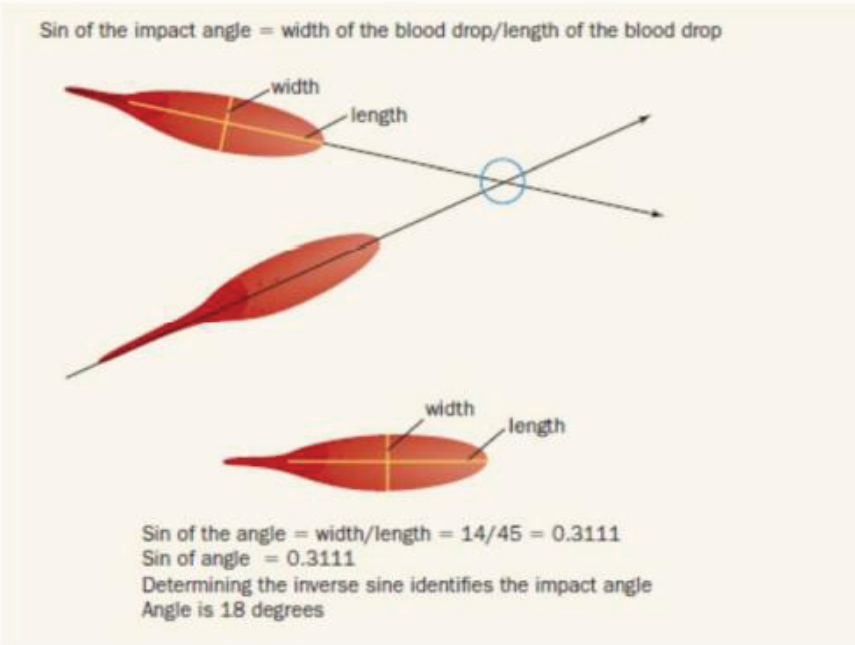
Nustačius konvergencijos sritį, išmatuokite atstumą iki kraujo lašo krašto, kai jis pirmą kartą atsitrenkė į paviršių. Šis atstumas yra nurodytas punktyrine žalia spalva.

Pažiūrėkite į stačiojo trikampio schemą. Ši žalia linija šalia smūgio kampo yra žinoma kaip statinis.

Išmatuokite vienos dėmės ilgį ir plotį ir pasinaudokite kalkuliatoriumi smūgio kampui apskaičiuoti, naudodami formulę:

$\sin^{-1}$=plotis/ilgis

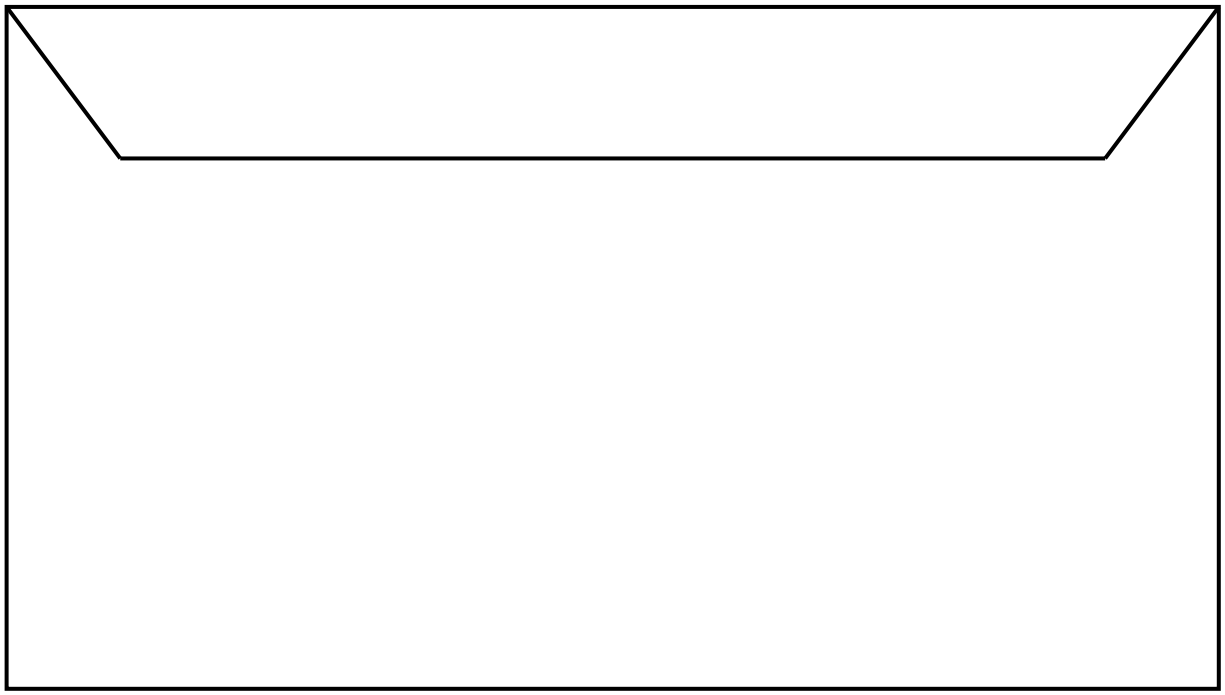

Kai kampas bus nustatytas, pasinaudokite tangentų formule ir nustatykite aukštį, iš kurio atsirado kraujas. Grįžtant prie stačiojo trikampio schemos, žinant atstumą nuo kraujo lašo pradžios iki vietos, kur buvo asmuo, kai susidarė kraujo lašai ir smūgio kampas, galima nustatyti aukštį, iš kurio atsirado kraujas. Kraujo šaltinio aukštis yra priešinga pusė smūgio kampui. Norėdami surasti aukštį (arba šoną, priešingą smūgio kampui), pritaikykite tangentų dėsnį:

tan (smūgio kampas) = Smūgio aukštis / atstumas

86. Pasirinkite iš interneto ar nufotografuokite patys bent kurį svaidomąjį ginklą, įkelkite nuotrauką, nurodykite pagrindines jo sudedamąsias dalis ir aprašykite jį protokolo fragmente.

87. Ant atskirų lapų pasirašykite įprastomis sąlygomis, stovint, kairia ranka ir užsimerkus. Ant atskirų lapų paprašykite pasirašyti įprastomis sąlygomis Jūsų tėvus ir senelius. Pabandykite nustatyti panašumus tarp jūsų ir jūsų tėvų bei senelių parašų.

XIII. STUDENTO ATLIKTŲ DARBŲ ĮVERTINIMAS

XIV. REKOMENDUOJAMA IR SIŪLOMA UŽDUOČIŲ ATLIKIMUI LITERATŪRA

Vadovėliai:

1. Kriminalistika: Teorija ir technika. Vadovėlis, ats. red. Vidmantas Egidijus Kurapka, Snieguolė Matulienė, Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2012.
2. Kriminalistikos technikos pagrindai: vadovėlis, E. Kurapka, H. Malevski, E. Palskys, S. Kuklianskis, Vilnius, Eugrimas, 1998.
3. Textbook of criminalistics.Vol. 1: General theory / edited by Hendryk Malevski, Valery Shepitko, Kharkiv: Apostille Publishing House, 2016.
4. Криминалистика, Учебное пособие в схемах под редакцией А. Г. Филиппова, Москва, Новый юрист, 1998.
5. Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas Nr. IX-705, Vilnius: Valstybės žinios, 2002-02-06, Nr. 13-467, IX-705 Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas (lrs.lt).

Žinynai ir ekspertinių įstaigų metodinės rekomendacijos:

6. Kriminalisto žinynas, Ona Danutė Dambrauskaitė, Petras Danisevičius, Teisinės informacijos centras, 2006.
7. Lietuvos teismo ekspertizės centro metodinės rekomendacijos: http://www.ltec.lt/lt/metodines-rekomendacijos

Papildomi šaltiniai:

8. Europos kriminalistikos bendros erdvės 2020 vizijos įgyvendinimo Lietuvoje mokslinė koncepcija :mokslo studija /Eglė Bilevičiūtė, Gabrielė Juodkaitė, Vidmantas Egidijus Kurapka, Hendryk Malevski, Snieguolė Matulienė, Žaneta Navickienė, Sigutė Stankevičiūtė; Mokolo Romerio universitetas, Vilnius : Mykolo Romerio universitetas, 2016.
9. *Kriminalistika ir teismo ekspertologija :mokslas, studijos, praktika* = Criminalistics and forensic expertology : science, studies, practice = Криминалистика и судебная экспертология: наука, обучение, практика : 16, 2020.
10. *Kriminalistika ir teismo ekspertologija :mokslas, studijos, praktika* = Criminalistics and forensic expertology : science, studies, practice = Криминалистика и судебная экспертология: наука, обучение, практика : XV, (I-II) /Lietuvos kriminalistų draugija, Lietuvos teismo ekspertizės centras, Mykolo Romerio universitetas; sudarytoja Gabrielė Juodkaitė-Granskienė, Kaunas : Lietuvos teismo ekspertizės centras : Lietuvos kriminalistų draugija, 2019.
11. *Kriminalistika ir teismo ekspertologija :mokslas, studijos, praktika* = Criminalistics and forensic expertology : science, studies, practice = Криминалистика и судебная экспертология: наука, обучение, практика : XIII [tarptautinės mokslinės praktinės konferencijos mokslinių straipsnių rinkinys] /[Lietuvos teisės institutas, Lietuvos teismo ekspertizės centras]; [sudarytoja Gabrielė Juodkaitė-Granskienė], Vilnius : Lietuvos teismo ekspertizės centras, 2017.
12. *Kriminalistika ir teismo ekspertologija :mokslas, studijos, praktika* = Criminalistics and forensic expertology : science, studies, practice = Криминалистика и судебная экспертология: наука, обучение, практика : XII [tarptautinės mokslinės praktinės konferencijos mokslinių straipsnių rinkinys] /Lietuvos kriminalistų draugija, Lietuvos teismo ekspertizės centras, Varšuvos universitetas ; [moksliniai redaktoriai Gabrielė Juodkaitė-Granskienė, Henryk Malewski, Magdalena Tomaszewska], Vilnius : Varšuva : Lietuvos teismo ekspertizės centras, 2016.
13. *Kriminalistika ir teismo ekspertologija :mokslas, studijos, praktika* = Criminalistics and forensic science: science, studies, practice = Криминалистика и судебная экспертология: наука, обучение, практика : XI tarptautinės mokslinės-praktinės konferencijos pranešimų pagrindu

parengtas mokslinių straipsnių rinkinys /Lietuvos kriminalistų draugija, Lietuvos teismo ekspertizės centras, Mykolo Romerio universitetas ; sudarytoja Gabrielė Juodkaitė-Granskienė, Vilnius : Lietuvos teismo ekspertizės centras, 2015.
14. Vidmantas Egidijus Kurapka, Henryk Malewski, Snieguolė Matulienė, Kriminalistika Lietuvoje 1990-2020: nuo naujų paradigmų paieškos iki realizuotų mokslinių koncepcijų ir ateities įžvalgų, Mokslinis žurnalas - Visuomenės saugumas ir viešoji tvarka (public security and public order), Research Journal 2020 (24).
15. Криміналістика та судова експертологія: наука, навчання, практика :14 міжнародний Конгрес : 13-15 вересень, Одеса, Україна = Criminalistics and forensic expertology: science, studies, practice = Kriminalistika ir teismo ekspertologija: mokslas, studijos, praktika /співголови: Henryk Malevski, Valeriy Shepitko, Valeriy Tishchenko, Odessa : Національний університет "Одеська юридична академія", 2018.

Ruošiant praktikumą buvo panaudota informacija iš šitų šaltinių:

1. Duomenų bazė: Kalbos įvairovė | Sociolingvistika.lt.
2. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija, pistoletas „GLOCK 17“ (9 mm), Mokomoji knygelė, Vilnius 2009.
3. Kriminalistika: Teorija ir technika. Vadovėlis, ats. red. Vidmantas Egidijus Kurapka, Snieguolė Matulienė, Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2012.
4. Kriminalisto žinynas, Ona Danutė Dambrauskaitė, Petras Danisevičius, Teisinės informacijos centras, 2006.
5. Kriminalisto žinynas, Ona Danutė Dambrauskaitė, Petras Danisevičius, Teisinės informacijos centras, 2006.
6. Lietuvos teismo ekspertizės centro metodinės rekomendacijos: http://www.ltec.lt/lt/metodines-rekomendacijos.
7. S&W Revolvers Manual | smith-wesson.com.
8. Straipsnis, Violeta Tapinienė atsako į Vilniaus šv. Kristoforo gimnazijos mokinių klausimyną | Bernardinai.lt.
9. Straipsnis: Advokatas Merkevičius: žmogus turi turėti teisę sužinoti, ar buvo sekamas | lrt.lt.
10. Straipsnis: H. Daktaras: žmona manęs niekada nepaliks, o Švinius – kentės | delfi.lt.
11. Криминалистика, Учебное пособие в схемах под редакцией А. Г. Филиппова, Москва, Новый юрист, 1998.

„Kriminalistikos technika ir technologijos“

Mokomasis metodinis leidinys

V. E. Kurapka, H. Malewski, S. Matulienė, I. Tamelė

Spaudai parengė Martynas Švarcas

Tiražas 300 egz.
Išleido Mykolo Romerio universitetas
Ateities 20, 08303 Vilnius
www.mruni.eu

Spausdino UAB „Šiaulių spaustuvė“
P.Lukšio g. 9G, 76200 Šiauliai
www.siauliuspaustuve.lt

9 786094 880735 >